

روایتی از برگزاری یک کارگاه متفاوت برای مادران در محله امیرالمؤمنین^(ع)

بازی، ساده اما سرنوشت ساز

بعد، محبوبه شیری مادرها را دور خود جمع می کند و از اهمیت بازی برایشان می گوید؛ از اینکه چطور بازی می تواند بر رشد ذهنی و مهارتی کودک اثر بگذارد و چگونه همین لحظات ساده، بخشی از تربیت فرزند می شود.

بعد از صحبت ها بازی ها شروع می شود؛ بخشی که بیشتر از همه بچه ها را سر ذوق می آورد. وسایل بازی روی فرش پهن شده و بچه ها با اشتیاق به سمتشان می روند. مادرها هم کنارشان می نشینند و همراه می شوند. محبوبه شیری حین بازی قدم به قدم نکاتی را توضیح می دهد؛ از شیوه درست ارتباط با کودک تا اینکه هر حرکت کوچک چه کمکی به تمرکز، تعادل یا مهارت های حرکتی اومی کند. فاطمه جعفری، مادر بیست ساله ای است که با فرزند هشت ماهه اش آمده است. او ابتدا از جمع امروز و دوستی هایی که بین مادرها شکل گرفته می گوید، اما بهترین بخش برنامه را یاد گرفتن بازی های جدید می داند: «فهمیدم که با هزینه کم و وسایل ساده مثل توپ هم می توانم کلی با کودکم بازی کنم و روی مهارت های مختلفش کار کنم.»

مادر دیگری هم که نزدیک ما ایستاده است، ادامه حرف او را می گیرد و با هیجان می گوید: الان فهمیدم بازی فقط سرگرمی نیست؛ یک راه ارتباط گیری با کودکم است. برنامه امروز کم کم رو به پایان می رود اما حس صمیمیت، آشنایی های تازه و لبخند مادرها نشان می دهد هدف این برنامه تنها آموزش بازی نبوده؛ فرصتی بوده برای کنار هم بودن و یاد گرفتن چیزی که شاید ساده به نظر برسد. اما برای بچه ها دنیای بزرگی می سازد.

و قرار است دوباره به مسجد بیایند. این بار در این برنامه مادرها یاد می گیرند چطور با فرزندانشان بازی کنند. محبوبه شیری، یکی از کارداران های خانه بهداشت محله که امروز برای آموزش آمده است، حرفش را ادامه می دهد: در این محله، توجه مادرها بیشتر به وزن و تغذیه بچه است، اما باید بدانند که بازی نیز همان قدر مهم است. بازی روی مهارت های کودک مثل تمرکز، دست و پایی، تعادل اثر می گذارد.

● راه ارتباط گیری با کودک

کم کم مادرها از راه می رسند و در گوشه و کنار مسجد مشغول گفت و گو می شوند. فضا آرام آرام شکل می گیرد؛ مسجد پیش از شروع رسمی برنامه، حال و هوای یک دورهمی صمیمی را پدید آورده است. کمی

نیکو عقیده اصدای بگو بخند مادران در فضای مسجد پیچیده است. بچه ها هم به همان اندازه شاد و سر حال به نظر می رسند. بیست مادر همراه با فرزندانشان امروز به مسجد امام جعفر صادق^(ع) محله امیرالمؤمنین^(ع) آمده اند تا در «کارگاه بازی» شرکت کنند؛ برنامه ای ویژه مادران دارای کودکان شش ماهه تا یک ساله که طی برگزاری آن، انواع بازی های ساده و مهارتی با مشارکت والدین کودکان به آن ها آموزش داده می شود.

● مهم بودن بازی به اندازه تغذیه

هنوز برنامه شروع نشده و فضای مسجد در حال آماده سازی است. چند نفر از مادرها زودتر آمده اند تا برنامه ها را سر و سامان بدهند؛ بادکنک ها را کنار محراب می چسبانند و اسباب بازی های کوچک را روی میزها مرتب می چینند. همان طور که مشغول کارند، برایم توضیح می دهند که این برنامه به مناسبت روز مادر برگزار می شود؛ به قول خودشان می خواهند چند ساعت خوش رابرای مادرها بسازند. باب آشنایی و رفاقت را باز کنند و در کنار این حال و هوا، چند بازی هدفمند هم به مادرها یاد بدهند تا بتوانند با بچه هایشان بهتر ارتباط بگیرند.

راضیه محسنی، نماینده بانوان در شورای اجتماعی محله امیرالمؤمنین^(ع) و یکی از کسانی است که جرقه برگزاری این برنامه را زده است. او تعریف می کند که قبل از این، در مسجد برنامه ای با عنوان «نوزاد رضوی» برگزار کرده اند؛ جشنی برای مادرانی که تازه صاحب فرزند شده بودند؛ آن نوزاد ها حالا چند ماهه تا یک ساله شده اند

خانه «احسان و برکت» در محله پورسینا به محلی برای دورهمی و رفع مشکلات محله تبدیل شده است

پایگاهی برای ساختن محله

مکان نما

کارهای آماده سازی گرفته تا پخت غذا. مواد اولیه را هم خود اهالی و خیران تأمین می کنند. نیک نژادی می گوید پنجشنبه ها برایشان فقط یک فعالیت خیرخواهانه نیست؛ نوعی دورهمی هم هست و حس همسایگی و هم محله ای بودن تقویت می شود.

● فضایی امن برای کار بانوان دغدغه مند

زهره حکیمی، دیگر عضو فعال پایگاه است. او از فعالیت بانوان خانه احسان و برکت می گوید؛ اینکه حضور زنان در این پایگاه فقط یک همراهی ساده نیست، بلکه موتور محرک بسیاری از کارهاست. او توضیح می دهد: بانوان محله همیشه پای کارند و دغدغه دارند. معمولاً در مساجد محله کنار هم می نشینیم و بسته های غذایی را برای خانواده های نیازمند آماده می کنیم. حکیمی می گوید همین کارهای کوچک اما مداوم، باعث شده است زنان محله باور کنند که می توانند در بهبود شرایط محله نقش داشته باشند. از نگاه او، خانه احسان و برکت برای بسیاری از بانوان به فضایی امن و صمیمی تبدیل شده است.

اصلی همه این خانه ها توانمندسازی محلات محروم است.

او درباره حوزه های فعالیت این خانه ها توضیح می دهد: محرومیت زدایی، عمران، اشتغال، بهداشت، آموزش، ورزش و فعالیت فرهنگی هفت حوزه فعالیت ما هستند. ما نیروهای فعال در مساجد محله را گرد هم آوردیم تا با کمک نیروهایمان این برنامه ها را اجرا کنیم. به گفته ابراهیمی، حمایت از خانواده های کم برخوردار در رأس برنامه ها قرار دارد؛ از بازسازی و تعمیر خانه های نیازمندان گرفته تا تهیه جهیزیه و سیسمونی برای خانواده های نیازمند.

● هسته اولیه فعالیت ها

هسته اولیه این فعالیت های فرهنگی و مردمی از حدود سال ۸۴ توسط اهالی شکل گرفته اما پاره اندازی رسمی خانه برکت و احسان این تلاش ها منسجم تر و گسترده تر شده است. یکی از این افراد فعال حسین نیک نژاد است؛ از کودکی در این محله بزرگ شده و در بیشتر فعالیت های فرهنگی و اجتماعی حضور داشته. حالا هم با خانه احسان و برکت همکاری می کند و بخشی از بار کارهای داوطلبانه را به دوش می کشد. او یکی از فعالیت های ثابت خانه برکت و احسان را این طور توضیح می دهد: هر پنجشنبه اینجا به پخت و توزیع غذای گرم برای نیازمندان می پردازیم. همه چیز هم جهادی انجام می شود؛ از

نیکو عقیده اهالی دغدغه مند محله پورسینا (بازه شیخ) حدود دو سال است که یک پاتوق مشترک دارند؛ جایی که در آن درباره مشکلات محله حرف می زنند. برای بهتر شدن محیط زندگی شان برنامه می ریزند و فعالیت های جهادی انجام می دهند. اینجا «خانه احسان و برکت بازه شیخ» است؛ پایگاهی که در این مدت توانسته است آرام آرام جای خودش را در دل محله باز کند و تبدیل شود به محلی برای همراهی، مشارکت و کارهای جمعی. در این خانه که وابسته به بنیاد برکت احسان ستاد اجرایی فرمان امام خمینی^(ره) است، از زمان افتتاحش در تاریخ ۲۲ بهمن ۱۴۰۲ تا امروز، نیروهای داوطلب، اهالی محله و فعالان اجتماعی بارها کنار هم جمع شده و هر کدام قدمی برای بهبود شرایط محله برداشته اند. حالا قرار است سراغ مؤسسان و نیروهای همراه این خانه برویم تا روایت پاگرفتن این پایگاه را بشنویم.

● توانمندسازی محلات محروم

همه فضای این خانه در واقع یک دفتر کوچک است با چند میز و صندلی. مدیر مجموعه توضیح می دهد که بیشتر فعالیت های این پایگاه در دل پاتوق های قدیمی محله مثل مساجد شکل گرفته است و قرار نیست همه برنامه ها الزاماً در خود مجموعه برگزار شود. حبیب... ابراهیمی درباره هدف شکل گیری این کارگاه هم می گوید: در سطح استان خراسان رضوی، پانزده خانه برکت و احسان راه اندازی شده است که ۱۰ تا از آن ها در مشهد فعال هستند. هدف